

Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Akuliutitaanermut Isumaginninnermullu Ministe-
reqarfik
Ilaqutariit Inatsiseqartitaanerat pillugu Allaffeqarfik
J.nr. 2012-5209 / 1th
16. december 2014

MISSINGIUT

Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu akuersineq aamma aalajangiinernik naammassinnineq pillugu europamiut isumaqatigiissutaat 20. maaji 1980-meersoq pillugu eqikkaaneq

1. Aallaqqaasiut

Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu akuersineq aamma aalajangiinernik naammassinnineq pillugu europamiut isumaqatigiissutaat 20. maaji 1980-meersoq (Europarådip isumaqatigiissutaat) angajoqqaatut oqartussaasut aalajangiinernik il.il. nunat tamalaat naammassinninnerat pillugu inatsisip (nunani tamalaani meeqqanik aallarussinerit) (meeqqanik aallarussineq pillugu inatsit) atulersitsinneqarneranut atatillugu Danmarkimi 1991-mi atortuulersinneqarpoq, tak. inatsimmi nalunaarut nr. 375, 6- apriili 2010-meersoq.

Isumaqatigiissutip atortuulersinnerani taassuma Kalaallit Nunaannut atuutinnginnissaa Danmarki nangaassuteqarpoq, tak. imm. 3.

Ilaqutariit pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaannut inatsisit nalinginnaasumik aaqqiissutit naammassineqarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat qinnuteqarsimapput. Tassunga atasumik meeqqanik aallarussineq pillugu inatsit¹ aamma isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

2. Isumaqatigiissut

2.1. Siunertaq

Europarådimi isumaqatigiissutip 1980-meersup ilaatigut siunertaraa angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq aamma attaveqatigiinnerit pillugit aalajangiinerit naalagaaffinni isumaqatigiissummut peqataasuni allani akuerineqarnerisa naammassineqarnerisalu qulakkeerneqarnissaat aamma suliani taamatut ittuni nunat tamalaat suleqatigiinnerat siuarsarlugu.

2.2. Atuuffigisaa

Isumaqatigiissut meeqqanut 16-it inorlugit ukiulinnut, nammineq aalajangiinissamut pisinnaati-taaffeqanngitsunut atornerqarpoq, inatsit malillugu nunami najugaqarfigisaminni imaluunniit

---

¹ Immikkut eqikkaaneq takujuk.

naalagaaffimmi innuttaaffimmi, imaluunniit inatsit malillugu naalagaaffimmi tiguisuusumi najugaqartunut (artikel 1, litra a).

Isumaqatigiisummi taaguut ”angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiineq” aalajangiineruvoq oqartussanit aalajangiiffigineqartoq, meeqqap inuttaanik isumassuinnermut tunngatillugu, tassunga ilanngullugu meeqqap sumi najugaqarnissaa pillugu imaluunniit meeqqamik attaveqatigiinneq pillugu aalajangiisinnaatitaaneq. Taaguut ”oqartussat” tassaavoq inatsisitigut allaffissornikkullu oqartussat (artikel 1, litra b aamma c).

Taaguummut ”inatsisinut akerliusumik aallarussineq”-mut ilaavoq meeqqamut angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiisinnermut akerliusumik meeqqamik aallarussineq, aamma naalagaaffimmi isumaqatigiisummut peqataasumi naammassineqarsinnaasoq. Taaguummut ”inatsisinut akerliusumik aallarussineq”-mut aamma ilaavoq meeqqamik attaveqatigiinnerup il.il. piffissap naanerani meeqqamik utertitsinngitsoorneq (artikel 1, litra d).

2.3. Qitiusumik oqartussat

Naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilaasut tamarmik oqartussanik qitiusunik toqqaassapput. Qitiusumik oqartussat akornimmini suleqatigiipput aamma naalagaaffinni pineqartuni oqartussatut piginnaatinneqartut akornanni suleqatigiinneq siuarsassallugu. Suleqatigiinnerup taasuma ilagisaatut qitiusumik oqartussat ilaatigut isumaqatigiissut malillugu noqqaassutinik tiguisassapput ingerlatitseqqillutillu (artikel 3).

2.4. Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiinernik akuersineq naammassininnerlu

Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiineq, naalagaaffimmi isumaqatigiisummut peqataasumi aalajangerneqartoq akuerineqassaaq aamma, naalagaaffimmi pileqqaarfiani naammassineqarsinnaappat, naalagaaffimmi isumaqatigiisummut peqataasumi allami naammassineqassalluni (artikel 7).

Inatsisinut akerliusumik aallarussisoqarpat meeqqap angajoqqaatut oqartussaasumut utertinneqarnissaanut ingerlaannartumik qitiusumik oqartussat suliniuteqassapput. Piumarineqarporli meeraq taassumalu angajoqqaavi piffissami naalagaaffimmi aalajangiiffigineqartumi suliap aallartinneqarnerani, imaluunniit piffissami inatsisinut akerliusumik aallarussinnermi – tamanna siusinnerusimappat – naalagaaffimmi pineqartumi taamaallaat innuttaasimassasut, meerarlu naalagaaffiup iluni najugaqarluni. Aammattaaq piumasarineqarpoq utertitsinissaq pillugu noqqaaneq inatsisinut akerliusumik aallarussinerup kingorna qaammatit arfinillit qaangiutsinnagit qitiusumik oqartussanut saqqummiunneqarsimassalluni (artikel 8).

Angajoqqaatut oqartussaasup aamma inuup allap akornanni attaveqatigiinnissaq pillugu isumaqatigiissuteqarpat, pisortatigoortumik oqartussanit piginnaatinneqartunit uppernarsarneqarsimasumik, imaluunniit oqartussat attaveqatigiinnissaq pillugu aalajangiisimappata, meerarlu, nunanut allanut aallarunneqarnermi kingorna, piffissap isumaqatigiissutaasup naanissaa sioqqullugu angajoqqaatut oqartussaasumut utertinneqarsimanngippat, artikel 8 malillugu meeraq tassunga utertinneqassaaq.

Suliani, artikel 8-mut ilaanngitsuni, aamma noqqaaneq inatsisinut akerliusumik aallarussinerup kingorna qaammatit arfinillit sioqqullugit qitiusumik oqartussanut tunniunneqarsimappat, akuersineq naammassininnerlu pisuni erseqqinnerusumik allasserineqartuni taamaallaat itigartin-

neqarsinnaavoq (artikel 9). Tamanna ilaatigut atuuppoq ”aggingitsoorneq pillugu eqqartuussimaneq” pineqartillugu, eqqartuutitinniakkamullu aggeqqusissut nalunaarutigineqarsimangippat imaluunniit allakkanik assigusunik tigusaqarsimangippat, tamanna eqqartuutitinniakkap najugaqarfimminik isertuussineranik pissuteqanngippat, imaluunniit aallarussineq sioqqullugu naalagaaffimmi tiguisumi naammassineqarsinnaalluni aalajangiineq angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiinermut akuerineqarsinnaanngippat.

Artikel 10, imm. 1 aamma imaqarpoq akuersinerup naammassinninnerullu itigartinnissanut tunngavinnik allanik:

- Aalajangiinerup sunniuteqarnera naalagaaffimmi tiguisumi ilaqutariit meeqaallu inatsisitigut atugaanni tunngavinnut pingaarutilinnut erseqqissumik akuerineqarsinnaanngilaq.
- Aalajangiinerup sunniuteqarnera pissutsit allanngorsimasut pissutigalugit meeqqamut pitsaanerpaasumik akuerineqarsinnaajunnaarsimavoq.
- Suliaq naalagaaffimmi pilerseqqaarfiani suliassanngortinneqarmat meeraq naalagaaffimmi tiguisumi innuttaavoq imaluunniit tassani najugaqarluni, aamma naalagaaffimmut pilerseqqaarfiusumut taamaaqataanik atassuteqarunnaarluni, imaluunniit meeraq naalagaaffimmi pilersitseqqaarfimmi aamma naalagaaffimmi tiguisumi innuttaasuuvuq aamma naalagaaffimmi tiguisumi najugaqarsimalluni.
- Aalajangiineq naalagaaffimmi tiguisumi aalajangiinermut akuerineqarsinnaanngilaq, imaluunniit naalagaaffimmi tassani naammassineqarsinnaalluni.

Itigartitsinissamut tunngaviit taakku aamma attaveqatigiinneq pillugu aalajangiinernut atuupput. Naalagaaffimmili tiguisumi oqartussat piginnaatinneqartut attaveqatigiinnerup annertusisia ingerlanneqarneralu pillugu aalajangiisinaapput (artikel 11).

2.5. Suleriaaseq

Naalagaaffimmi isumaqatigiisummut peqataasumi allami angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiinerup akuerineqarnissaa imaluunniit naammassineqarnissaa pillugu noqqaaneq allakkanik arlalinnik ilaqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugu aalajangiinerup assiliner aamma aggeqqusinerup il.il. nalunaarutiginera pillugu uppersaat, aggingitsoorneq pillugu eqqartuussineq pineqarpat (artikel 13).

Naalagaaffimmi tiguisumi oqartussat piginnaatinneqartut aallaaviatigut meeraq tusarniassaavaat, pissutsit allanngorsimasut pissutigalugit aalajangiinerup sunniuteqarnera meeqqamut pitsaanerpaasumik akuerineqarsinnaajunnaarnera innersuusutigalugu akuersineq imaluunniit naammassinnineq itigartinneqassanersoq pillugu aalajangiisoqassappat (artikel 15).

3. Nangaassut

Isumaqatigiissutip atsiorneqarnerani artikel 24, imm. 1 naapertorlugu Danmark nalunaaruteqarpoq isumaqatigiissut Savalimmiunut aamma Kalaallit Nunaannut atuutissanngitsoq. Artikel 24, imm. 3 malillugu taamatut nunamut nangaassutit qaqugukkulluunniit naalagaaffimmit utertineqarsinnaapput. Isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneranut atatillugu Kalaallit Nunaannut tunngatillugu nangaasut utertinneqassaaq.

4. Isumaqatigiisummi suleqatigiinneq

Isumaqatigiissut Danmarkip aamma naalagaaffiit uku akornanni atortuulersinneqarpoq: Andorra, Belgien, Bulgarien, Cypren, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Island, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Makedonien, Malta, Moldova, Montenegro, Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Schweiz, Serbien, Slovakiet, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyrkiet, Tyskland, Ukraine, Ungarn aamma Østrig.

Isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneratigut taanna Kalaallit Nunaata aamma naalagaaffiit taakku akornanni atortuulissaaq.

5. Atortuulersitsinq

Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiinerit il.il. nunani tamalaani naammassineqartarneri pillugit inatsisip (nunani tamalaani meeqqanik aallarussisarnerit) Kalaallit Nunaannut atortuulersinnera pillugu peqqussut peqatigalugu isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqassaaq. Peqqussut taanna pillugu eqikkaanermut innersuussisoqarpoq.